

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten

PROTOKOLL MØTE 1/2021: Arbeidsutvalget – Teamsmøte

Dato: Onsdag 6.januar kl. 16.00

Deltakere: Jørund Båtstad, Solvår Brustad Lilleeng, Ane Hamilton, Arne Vadet

SAK:	
2021/1	STOR-ELVDAL - TILBYGG FRITIDSBOLIG, GRÅSJØEN
2021/2	KJENTMANNSKJØRING I RONDANE - BRENNHAUG, LESJA OG DOMBÅS RØDE KORS

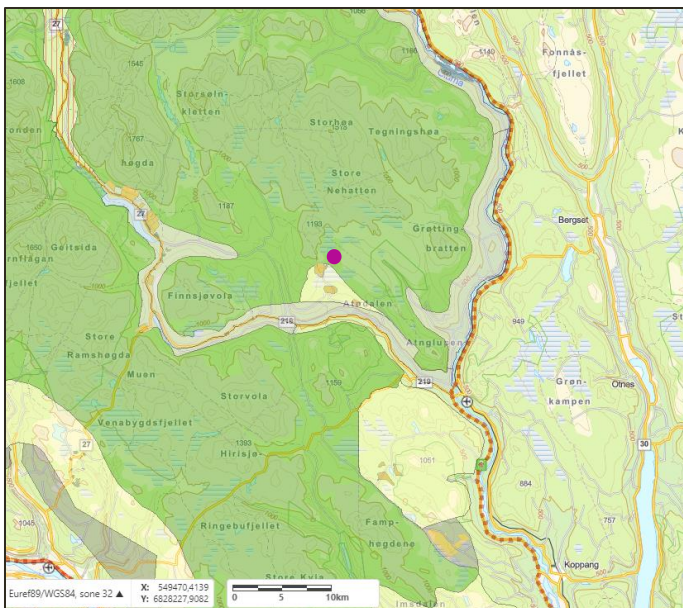
2021/1 STOR-ELVDAL – TILBYGG FRITIDSBOLIG, GRÅSJØEN

SAKSOPPLYSNINGER

Stor-Elvdal kommune har mottatt søknad om tilbygg til eksisterende hytte. Bygningsmassen på eiendommen består i dag av hytte og uthus med samla areal på ca. 67 m². Nytt tilbygg vil øke arealet med 11.4 m². Det er ikke oppgitt fra kommunen hva tilbygget er tenkt brukt til. I søknaden som er vedlagt står det at type av ildsted skal endres og at utedo skal byttes til tørrklosett.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnekletten

Eiendommen som ønskes utvidet ligger i Sone 1 – Nasjonalt villreinområde i Regionalplanen for Rondane Sølnekletten (se figur 1), som er definert som spesielt viktige områder for villrein. I denne sonen skal det ikke etableres ny fritidsbebyggelse, men tilbygg, uthus og anneks kan vurderes på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulerte felt.

Figur 1. Lokalisering av hytta som ønskes revet og gjenoppbygd er vist med lilla prikk. Nasjonalt villreinområde er mørkegrønt.

Villreinens arealbruk

Det er ikke gjennomført GPS-registreringer av villreinens arealbruk i Sølnekletten. I forbindelse med utarbeidelsen av regional plan for Rondane og Sølnekletten ble imidlertid villreinens leveområder kartlagt (se Jordhøy, P. (red.) 2008. Villreinen i Rondane – Sølnekletten. Status og leveområde. NINA Rapport 339). Her er områdene rundt Gråsjøen vist som barmarksbeite.

Villreinnemndas behandling av tilsvarende saker

Villreinnemnda har de siste årene uttalt seg til flere dispensasjonssaker for tilbygg innenfor nasjonalt villreinområde i regionalplan for Rondane-Sølnekletten.

Utvidelser av enkelthytter vil isolert sett ha små konsekvenser for villreinen og dens leveområder. Innenfor nasjonalt villreinområde bare i Rondane (Sølnekletten ikke inkludert) er det registrert over 1200 fritidsboliger, seterhus og koier. Tillatelse til utvidelser i nasjonalt villreinområde innenfor regionalplan Rondane-Sølnekletten vil derfor ha en betydelig presedensvirkning. Å åpne for utvidelser av hytter i nasjonalt villreinområde vil samla sett kunne medføre et økt ferdselstrykk som er uheldig i forhold til villreinens arealbruk, både i det området hytta ligger og generelt i nasjonalt villreinområde (nml § 10). Praksis i villreinnemnda har derfor vært å frarå en økning av bruksarealet på eksisterende eiendommer i nasjonalt villreinområde, dersom det ikke har vært snakk om ubetydelige utvidelser og/eller utvidelser som ikke har medført en økning i boarealet.

VURDERING

Retningslinjene for nasjonalt villreinområde i regionalplanen åpner for at det kan gis rom for tilbygg, uthus og anneks på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer. I dette tilfellet er det snakk om en utvidelse på 11,4 m², på ei hytte som i utgangspunktet er relativt beskjeden.

Utvidelser av eksisterende fritidshus i nasjonalt villreinområde må imidlertid være unntaket, og av en slik karakter at det ikke skaper en uheldig presedens. Hytta som ønskes utvidet ligger i ytterkanten av nasjonalt villreinområde, i et område med flere hytter. Sølnekletten villreinområde har heller ikke like stort ferdselstrykk som Rondane. Påbygget er begrenset, og eksisterende bygningsmasse er relativt beskjeden. Under forutsetning av tilbygget ikke medfører økt soveromskapasitet tilrås det at villreinnemnda ikke motsetter seg at dispensasjonen innvilges.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det omsøkte tiltaket er såpass begrensa at det isolert sett vil ha ubetydelig negativ effekt for villreinens arealbruk. Det vil imidlertid gi en uheldig presedensvirkning for regionalplan-området for Rondane-Sølnekletten, med 1200 fritidsboliger, seterhus og koier bare i nasjonalt villreinområde i Rondane. Utvidelser av eksisterende fritidshus i nasjonalt villreinområde må derfor være unntaket, og av en slik karakter at det ikke skaper en uheldig presedens.

Hytta som ønskes utvidet ligger i ytterkanten av nasjonalt villreinområde, i et område med flere hytter. Sølnekletten villreinområde har heller ikke like stort ferdselstrykk som Rondane. Påbygget er begrenset, og eksisterende bygningsmasse er relativt beskjeden. Under forutsetning av tilbygget ikke medfører økt soveromskapasitet vil ikke villreinnemnda motsette seg at dispensasjon innvilges.

STYRETS BEHANDLING

Sølnekletten har mindre brukspress enn Rondane-området. Viktig å fokusere på de største utfordringene.

VEDTAK

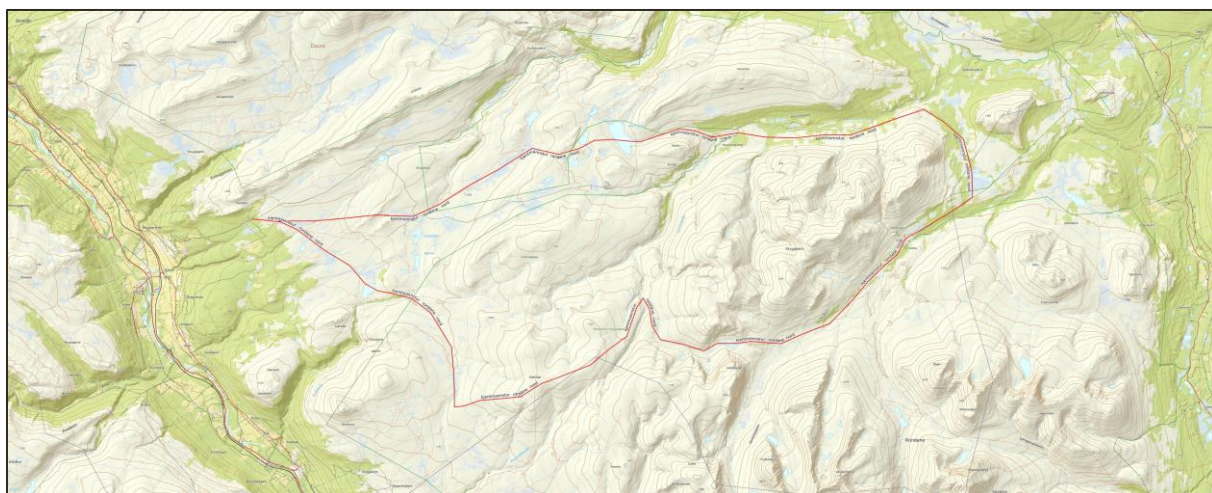
Det omsøkte tiltaket er såpass begrensa at det isolert sett vil ha ubetydelig negativ effekt for villreinens arealbruk. Det vil imidlertid gi en uheldig presedensvirkning for regionalplan-området for Rondane-Sølnkletten, med 1200 fritidsboliger, seterhus og koier bare i nasjonalt villreinområde i Rondane. Utvidelser av eksisterende fritidshus i nasjonalt villreinområde må derfor være unntaket, og av en slik karakter at det ikke skaper en uheldig presedens.

Hytta som ønskes utvidet ligger i ytterkanten av nasjonalt villreinområde, i et område med flere hytter. Sølnkletten villreinområde har heller ikke like stort ferdselstrykk som Rondane. Påbygget er begrenset, og eksisterende bygningsmasse er relativt beskjeden. Under forutsetning av tilbygget ikke medfører økt soveromskapasitet vil ikke villreinnemnda motsette seg at dispensasjon innvilges.

2021/2 KJENTMANSKJØRING I RONDANE - BRENNHAUG, LESJA OG DOMBÅS RØDE KORS

SAKSOPPLYSNINGER

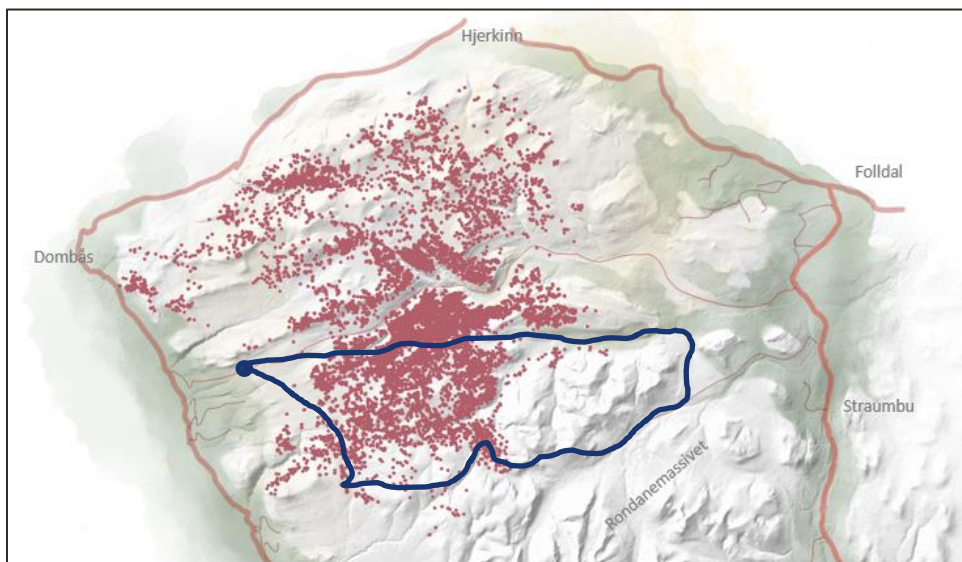
Brennhaug, Lesja og Dombås Røde kors har søkt Rondane-Dovre nasjonalparkstyre om dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med kjentmannskjøring som er planlagt gjennomført 1 dag i mars mellom vinterferie og påskeferie 2021. Den planlagte turen berører verneområdene Rondane NP, Grimsdalen LVO og Dørålen LVO. Turen inngår i en øvingsplan fra lokal redningstjeneste, godkjent av lokalt politi/lensmannskontor. Det søkes om «Motorisert ferdsel med inntil 15 snøscootere i perioden mellom vinterferien og påske, lørdag eller søndag fra kl. 09:00 og kl. 17:00».

Kart over omsøkt trasé (zoom inn for bedre oppløsning)

Villreins arealbruk

NINAs registreringer viser at i løpet av vinteren (desember-mars) har reinen i Rondane nord ofte tilhold nord for Grimsalen og i områdene mellom Grimsdalen Dørålen – Gråhø.

Kilde: NINA, GPS-merka simler fra mars 2010-april 2018, vinter (desember tom mars). Grov markering av omsøkt trasé.

Forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane (2009)

I forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane (2009) står det bl.a.:

«Kjentmannskjøring kan få dispensasjon etter plan som omfatter berørte redningsorganisasjoner over et større område. Planen skal være godkjent av politimestrene og søknad sendes gjennom den politimester som har koordineringsansvar for naturoppsyn i verneområdene. Forvaltningsmyndigheten skal legge hensynet til verneverdiene til grunn for behandling av søknad. Det er viktig at det legges en realistisk behovsvurdering til grunn. Kjentmannskjøring bør arrangeres i samarbeid med fjelloppsyn/naturoppsynet og disse skal trekkes inn i planleggingen og gjennomføringen.»

Klima – og miljødepartementet - Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder (brev 1. mai 2020)

I brevet står det bl.a.:

«Forvaltningsmyndigheten skal som hovedregel bare kunne gi dispensasjon til øvingskjøring og kjentmannskjøring som er ledd i en øvingsplan. Dersom øvingsplanen er forankret sentralt (på nasjonalt nivå) hos Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp, Norske redningshunder eller andre lignende større redningsorganisasjoner, og planen er i samsvar med vurderinger fra lokal redningssentral, skal forvaltningsmyndigheten normalt gi dispensasjon til kjøring som omsøkt i planen, herunder gi dispensasjon for flere år av gangen, såfremt dette ikke vil stride mot vernevedtakets formål og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Kjøring som det er søkt om gjennom slike sentralt forankrede planer skal i utgangspunktet anses som strengt nødvendig kjøring, jf. at motorferdsel i verneområder skal begrenses til det som er stengt nødvendig. Denne føringen gjør at forvaltningsmyndighetens skjønnsrom ved søknadsbehandling av slike sentralt forankrede øvingsplaner blir mindre.»

VURDERING

Rondane er et mye brukt rekreasjonsområde, også om vinteren. Det er derfor viktig at redningstjenesten blir kjent i området, slik at beredskapen blir så god som mulig.

Villreinen er en nasjonal ansvarsart Norge har forpliktet seg til å ivareta gjennom internasjonale avtaler. Rondane er leveområde for den genetisk mest opprinnelige villreinen i Norge, sammen med reinen i Sølnekletten og Dovre-området. Et stort ferdselspress har allerede ført til at stammen i Rondane Nord er delt i to, og det er derfor viktig å ivareta gjenværende funksjonsområder med så lite inngrep og forstyrrelser som mulig. Den omsøkte ruta vil gå gjennom områder villreinen bruker vinterstid. Siste del av vinteren er en sårbar periode for villreinen, både pga. mattilgang og fordi kalvingstida nærmer seg.

I denne saken er det derfor to viktige samfunnshensyn som står mot hverandre. Forstyrrelser av villreinen i den perioden det her er snakk om vurderes til å være uheldig for villreinen, og dermed i strid med verneformålet. Av søknaden framgår det at kjøringen er ledd i en lokal øvingsplan, men det framgår ikke om den er forankret sentralt. Øvingsplanen er tilrådd av lokalt lensmannskontor, men det framgår ikke om planen er godkjent av lokal redningsentral, dvs. politimesteren. Dette er uheldig.

Vi har ikke oversikt over hvor det har vært gjennomført redningsaksjoner i dette området de siste årene. Det kan imidlertid stilles spørsmålstegn ved om behovet for redningsaksjoner vil være størst langs de løypene der flest ferdes. Det er uklart om valgt rute dekker disse.

Før tillatelse til omsøkt tur eventuelt gis bør det vurderes om ruta kan legges om på noen strekninger, for å redusere muligheten for forstyrrelse av villreinen. Lokalt SNO og fjelloppsyn bør konsulteres.

Ut fra sårbarheten for villreinen i den perioden det her søkes kjørt, må det settes svært strenge vilkår for en eventuell tillatelse:

- Den dagen kjøringen skal gjennomføres må ruta vurderes i forhold til hvor reinen står (i den grad det er mulig), og ruta må legges om dersom den kommer i konflikt med villreinen.
- SNO må følge med på turen.
- Turen må legges så tidlig på vinteren som mulig.
- Antall scootere som skal delta må holdes på et nivå som er strengt nødvendig. 15 scootere synes å være høyt.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten mener at motorferdsel utenfor etablerte løypetraséer må holdes på et minimum på slutten av vinteren, siden dette er en sårbar periode for villreinen. Det bør signaliseres til lokale redningsgrupper at øvingsplaner må være forankret lengre opp i systemene, og at de skal være diskutert med forvaltningsmyndighetene før de godkjennes av lokal redningsentral (politimesteren).

Før tillatelse til omsøkt tur eventuelt gis bør det vurderes om ruta kan legges om på noen strekninger, for å redusere muligheten for forstyrrelse av villreinen. Lokalt SNO og fjelloppsyn bør konsulteres.

Skal det gis tillatelse til kjentmannstur som omsøkt må det stilles strenge vilkår for tillatelsen:

- Den dagen kjøringen skal gjennomføres må ruta vurderes i forhold til hvor reinen står (i den grad det er mulig), og ruta må legges om dersom den kommer i konflikt med villreinen.
- SNO må følge med på turen.
- Turen må legges så tidlig på vinteren som mulig.
- Antall scootere som skal delta må holdes på et nivå som er strengt nødvendig. 15 scootere synes å være høyt.

STYRETS BEHANDLING

Det er svært uheldig med denne typen ferdsel på seinvinteren for villreinen, når det begynner å nærme seg kalvingstid. Dette gjelder særlig traséen gjennom Dørålen. Turen bør derfor gjennomføres før 1. mars.

Det ble diskutert om det var nødvendig å ha med SNO på turen. I og med at det er en bli-kjent-tur vil det være nyttig å ha med SNO som kjenner området.

Antall scootere bør reduseres.

Forslaget om å tilrå at turen gjennomføres før 1. mars fikk enstemmig tilslutning.

VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten mener at motorferdsel utenfor etablerte løypetraséer må holdes på et minimum på slutten av vinteren, siden dette er en sårbar periode for villreinen. Det bør signaliseres til lokale redningsgrupper at øvingsplaner må være forankret lengre opp i systemene, og at de skal være diskutert med forvaltningsmyndighetene før de godkjennes av lokal redningsentral (politimesteren).

Før tillatelse til omsøkt tur eventuelt gis bør det vurderes om ruta kan legges om på noen strekninger, for å redusere muligheten for forstyrrelse av villreinen. Lokalt SNO og fjelloppsyn bør konsulteres.

Skal det gis tillatelse til kjentmannstur som omsøkt må det stilles strenge vilkår for tillatelsen:

- Den dagen kjøringen skal gjennomføres må ruta vurderes i forhold til hvor reinen står (i den grad det er mulig), og ruta må legges om dersom den kommer i konflikt med villreinen.
- SNO må følge med på turen.
- Turen må gjennomføres før 1. mars.

Antall scootere som skal delta må holdes på et nivå som er strengt nødvendig. 15 scootere synes å være høyt.